SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus
Organisasjonsnummer 997 534 468

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2017

1. Virksomhetens formål, art og lokalisering
2. Stiftelsens virksomhet i 2017
3. Regnskapsmessig resultat
4. Rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og foretakets stilling
5. Forslag til anvendelse av overskudd
6. Andre forhold
7. Fremtidsutsikter

1. Virksomhetens formål, art og lokalisering

SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus ble stiftet 01.11.2011 og har forretningsadresse i Moss kommune.

Stiftelsens formål er å forvalte egenkapitalbevis den ble tilført ved opprettelsen, og å utøve et langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank1 Østfold Akershus. Stiftelsen kan for øvrig plassere midlene på en hensiktsmessig og betryggende måte ut fra hensynet til sikkerhet, risikospredning, likviditet og avkastning.

Stiftelsen kan disponere overskudd og utdele utbyttemidler til allmennyttige formål. Stiftelsen skal i sin utdeling av utbyttemidler fortrinnsvis ta hensyn til det distriktet som har bygget opp grunnfondet til tidligere Rygge-Vaaler Sparebank.

Ved sin virksomhet skal stiftelsen gjennom sitt eierskap i SpareBank1 Østfold Akershus og videreføring av sparebanktradisjoner, sikre et godt regionalt forankret sparebanktilbud i Østfold og Akershus syd. For øvrig kan stiftelsen utøve annen virksomhet som er forenlig med angitte formål og de rammer som til enhver tid følger av regelverket for sparebankstiftelser.

2. Stiftelsens virksomhet i 2017

Stiftelsens kapital ble vesentlig styrket også i 2017, og bokført egenkapital økte med 13,7 %. Stiftelsens totale gavetildelinger er i 2017 økt med 43 %, og styret har hatt fokus på å utvikle andelen proaktiv gavevirksomhet. Styret er av den oppfatning at virksomheten har et godt utgangspunkt for å ivareta stiftelsens formål:

1. Forvaltning av eierskapet i SpareBank 1 Østfold Akershus.
2. Forsvarlig forvaltning av stiftelsens kapital.
3. Utdele gaver til allmennyttige formål.

Eierskapet i SpareBank 1 Østfold Akershus

Eierskapet i SpareBank 1 Østfold Akershus er stiftelsens klart viktigste kilde til verdiutvikling og likviditet. Bankens utvikling er derfor helt avgjørende for stiftelsens virksomhet og handlingsrom. Styret har definert følgende strategi for forvalting av eierskapet i banken:

- Utøve eierrollen gjennom formelle verv
- Følge opp eierskapet gjennom aktiv dialog med bankens ledelse
- Over tid redusere eierandelen til 15 %
- Utøve et langsiktig og stabilt eierskap
- Sikre gode og stabile inntekter

En aktiv eierrolle i et langsiktig perspektiv innebærer blant annet at stiftelsen i tillegg til formell og uformell eierstyring, må ha beredskap for å kunne forsvare stiftelsens eierandel ved emisjoner. I tillegg har styret en løpende vurdering av når det vil være hensiktsmessig å gjennomføre nedsalg for å redusere stiftelsens eierandel i SOAG.

Eierstyring – formelle verv

3 medlemmer/varamedlemmer av generalforsamlingen, styreleder og daglig leder har vært medlemmer av Representantskapet i Sparebank1 Østfold Akershus. I tillegg er stiftelsens styreleder Erling Harald Nord-Varhaug medlem av valgkomiteen for banken.

Aktiv eierdialog

Styreleder og daglig leder har gjennom 2017 hatt løpende dialog med ledelsen i SpareBank 1 Østfold Akershus, både i form av formelle kontaktmøter og uformell kommunikasjon. I denne sammenheng kommuniseres stiftelsens forventinger og synspunkter knyttet til eierskapet. Styret opplever at det er etablert et godt samarbeid med bankens ledelse i forhold til eierskapet og bankens utvikling.

Nedsalg av ca. 4 % eierandel i SOAG

Styret har som langsiktig strategisk mål å redusere eierandelen i SOAG. Dette vil bidra til å redusere stiftelsens eksponering, og samtidig gjøre det lettere å utøve eierrollen og forsvare stiftelsens eierandel ved emisjoner. Etter en langvarig positiv kursutvikling, vedtok styret i september 2017 å gjennomføre et nedsalg på ca. 4 % av stiftelsens eierandel i SOAG til kurs 187.

Deltakelse i emisjon desember 2017

SpareBank 1 Østfold Akershus opplever stor pågang av potensielle lånekunder, og for å ta del i markedsveksten i bankens nedslagsfelt, ble det høsten 2017 gjennomført en rettet emisjon på kr. 210 millioner kroner til kurs 187, hvorav stiftelsen bidro med 85 millioner kroner, tilsvarende eierandelen på 40,7 %. De to nedsalgene som stiftelsen gjennomførte i 2016 og 2017 gjorde det mulig å delta i emisjonen uten å ta opp lån.

Positiv utvikling av SpareBank 1 Østfold Akershus

SpareBank1 Østfold Akershus har gjennom 2017 fortsatt den meget gode utviklingen av bankens operative drift, med gode rentemarginer, reduserte kostnader og lave tap. I tillegg til å posisjonere seg for fremtidig vekst, er det også forventet at SpareBank 1 Østfold Akershus vil normalisere utbyttenivået fra og med regnskapsåret 2018, noe som ytterligere vil sikre stiftelsen stabile og gode inntekter og tilførsel av likviditet.

Fortsatt solid utvikling av kursen på egenkapitalbeviset (SOAG)

Styret er meget godt fornøyd med kursutviklingen i 2017, og mot slutten av året var prisingen av SOAG på 192, dvs. en økning på ca. 14 % fra året før. Dette representerer pris/bok forhold som er på linje med andre lokale sparebanker. Analytikere som følger bankmarkedet mener fortsatt at SOAG er moderat priset, og har et kursmål på 220, dvs. ytterligere 16 % kurs økning. Etter den nye emisjonen, har stiftelsen igjen en større eksponering av den totale kapitalen i SOAG enn det som er ønskelig på lang sikt, og dersom den positive kursutviklingen i SOAG fortsetter, vil styret se etter muligheter for nye nedsalg.

Kapitalforvaltningen

Styret definerte i 2015 følgende målstruktur for stiftelsens finansforvaltning i perioden 2016-2020:

Oppstillingen under viser en oppsummering av stiftelsens overordnede og operasjonelle mål sammenholdt med status pr. 31/12 2017:

Overordnede mål	*Operative mål 2016-2020*		*Status pr. 31/12 2017*
Øke inflasjonsjustert verdi av egenkapitalen	Øke verdi av egenkapitalen	2,0 % pr. år	*+14 % i 2017, akkumulert 111 %*
	Ivareta formål til gaver og drift	2,0 % pr. år	*OK*
	Opprettholde kjøpekraft	2,0 % pr. år	*Akk. inflasjonsjustert EK avkastning 93,5 %*
Redusere eierandel i SOAG og sikre beredskap for emisjoner	Foreta nedsalg av eierandel i SOAG	10 %	*Nedsalg av 9 % i 2016/2017*
	Nedbetale gjeld	50 mill.	*Nedbetalt i sin helhet i 2016*
	Øke beredskap for emisjoner	100 mill.	*85 mill. benyttet ved emisjon 2017*
Bygge en differensiert finansportefølje	Likvide plasseringer	100 mill.	*Ca. 45 mill. i fond og 32 mill i bankinnskudd*
	Langsiktige plasseringer	50 mill.	*Ca. 38 mill. i eiendom og alt. Investeringer*
	Fordele risiko mellom obl.- og aksjefond	50/50	*Overvekt renter/obligasjoner*
Opprettholde stabil utdelingsevne	Øke gavefond	50 mill.	*Oppnådd pr. 31/12 2015*
	Bygge likviditetsreserve	25 mill.	*Likviditetsreserve konto på 25 mill.*
	Tildele årlige gaver	10 mill. pr. år	*Oppnådd i 2017*

Som det fremgår er stiftelsen i god rute til å oppnå de operative målene, spesielt når det gjelder inflasjonsjustert verdiøkning av egenkapitalen og opprettholdelse av stabil utdelingsevne. Stiftelsens deltakelse i emisjonen, medførte imidlertid at en stor del av beredskapskapitalen i form av likvide midler ble benyttet, og det er derfor behov for å bygge ny beredskap og gjennomføre nye nedsalg. Dette er også nødvendig for å frigjøre midler til å videreutvikle en differensiert portefølje i tillegg til eierskapet i SOAG.

Øke inflasjonsjustert verdi av egenkapitalen med 2 % pr. år

Oversikten under viser utviklingen av bokført egenkapital fra stiftelsens etablering i 2011. Stiftelsen hadde i 2017 en økning av bokført egenkapital på 13,7 %. Akkumulert har stiftelsens egenkapital økt med 111 % siden oppstarten i 2011. Inflasjonsjustert er akkumulert økning av egenkapitalen 93,6 %, eller 15,6 % i gjennomsnitt pr. år.

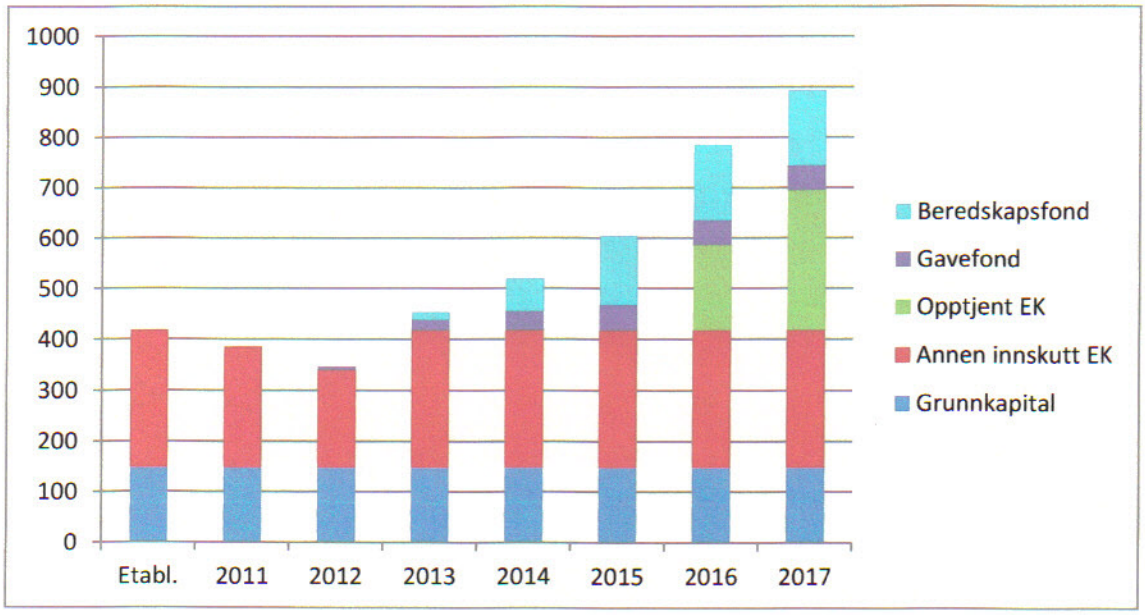

Kursutviklingen i SOAG har sammen med øvrige plasseringer gitt en god verdiutvikling for stiftelsens kapital også i 2017, og gir et godt utgangspunkt for stiftelsens virksomhet i årene som kommer. Hele verdiutviklingen kommer heller ikke til syne i regnskapet,15 % eierandel av SOAG er vurdert til anskaffelseskost. Ved emisjonen har antall EK bevis som tilsvarer 15 % eierandel i SOAG økt, og verdien av SOAG anleggsmidler er pr. 31/12 2017 kr. 175 952 197. Denne verdien vil ligge fast under forutsetning av at kursen på SOAG ikke faller under 94,7 (gjennomsnittlig anskaffelseskostnad for EK bevis klassifisert som anleggsmidler). SOAG omløpsmidler er vurdert til markedskurs pr. 31/12 2017 (192). Verdien av plasseringene i fond (Sector/Trient, SEB og SpareBank 1 Kapitalforvaltning) tilsvarer markedsverdi pr. 31/12 2017, mens regnskapsmessig verdi av plasseringen i Helsehuset, Østfold Follo Nyskapningsfond og selskapsobligasjoner (JOOL Markets) tilsvarer anskaffelsesverdi. Stiftelsens plasseringer/eiendeler pr. 31/12 2017 og avkastning på disse i 2017, er vist i oppstillingen under. Som det fremgår har SOAG bidratt med tre store positive resultatkomponenter, til sammen kr. 114,6 millioner:

- Verdiøkning omløpsmidler: 37,9 mill.
- Gevinst ved nedsalg: 39,8 mill.
- Utbytte: 36,9 mill.

Verdien av finansielle anleggsmidler skal beregnes til anskaffelseskost, og derfor vises bare direkte avkastning i form av renter og utbytte for disse plasseringene. Stiftelsens plasseringer i ulike fond har hatt en verdiutvikling på 7 % i 2017, noe bedre enn forventet avkastning på 5-6% pr. år.

Plasseringer/bokførte eiendeler		*Verdi 31/12 2017*	*Avkastning 2017*	*Avkastning %*
SOAG	Anleggsmidler	175 952 197	-	-
	Verdiøkning omløpsmidler	610 589 184	37 855 632	14,64 %
	Gevinst nedsalg	-	39 852 000	116,53 %
	SOAG utbytte	-	36 870 345	7,59 %
Sum		**786 541 381**	**114 577 977**	**16,42 %**
Finansielle Anleggsmidler	Helsehuset	21 422 208	-	-
	Østfold Follo Nyskapningsfond	3 000 000	-	-
	JOOL Markets - Obligasjoner	10 000 000	767 083	8,10 %
Sum		**34 422 208**	**767 083**	**4,05 %**
Fordringer		**243 409**	-	
Finansielle Omløpsmidler	Sector Trient	20 883 747	1 372 855	7,04 %
	SpareBank 1 Kapitalforv.	5 271 486	256 190	5,11 %
	SEB	21 531 846	1 537 015	7,69 %
Sum		**47 687 079**	**3 166 060**	**7,11 %**
Bankinnskudd		**32 560 465**	**685 050**	**1,05 %**
Total		**901 454 542**	**119 196 170**	**13,22 %**

Redusere eierandel i SOAG med inntil 10 % og øke beredskap

Styret gjennomførte et nedsalg på ca. 4 % av SOAG i september 2017, og sammen med nedsalget på ca. 5 % i 2016, er stiftelsens eierandel nå 40,6 %. Disse nedsalgene gjorde det mulig for stiftelsen å delta på emisjonen som SpareBank 1 Østfold Akershus gjennomførte i desember 2017 uten å låne midler. Imidlertid ble beredskapen og likviditeten som var bygget opp, i stor grad benyttet for å forsvare stiftelsens eierandel i emisjonen.

For å møte fremtidige behov for emisjoner og redusere risiko og eksponering i SOAG, vil styret vurdere nye muligheter for nedsalg i størrelsesorden 10 % over 2-4 års periode. Selv om stiftelsens eierandel er lavere enn ved etablering, er antall egenkapitalbevis høyere, og stiftelsen har fortsatt 87,5 % av totalkapitalen plassert i SOAG.

Utvikle en differensiert portefølje med vekt på å øke likviditetsreserve til 100 mill.

Figuren under viser stiftelsens kapital fordelt på aktiva klasser. SOAG anleggsmidler utgjør 19,5 % av stiftelsens kapital pr. 31/12 2017, og dette utgjør 15 % av eierandel i SOAG, tilsvarende vedtektsbestemt minimum eierandel. SOAG omløpsmidler utgjør 67,7 % av totalen, og er den kapitalen stiftelsen kan selge for å utvikle en mer differensiert portefølje over tid.

	Total portefølje	
SOAG - anleggsmidler	19,52 %	175 952 197
SOAG - omløpsmidler	67,73 %	610 589 184
Likviditetsreserve/bank	3,61 %	32 560 465
Rente- og obligasjonsfond	2,88 %	25 957 655
Globale aksjer	1,33 %	12 008 450
Norske aksjer	0,66 %	5 922 994
Selskapsobligasjoner	1,11 %	10 000 000
Alternative invest./eiendom	3,16 %	28 463 598
Sum plasseringer 31/12 2017	100 %	901 454 542
Inngående verdi 1/1 2017		789 317 347
Verdiendring 2017	14,21 %	112 137 195

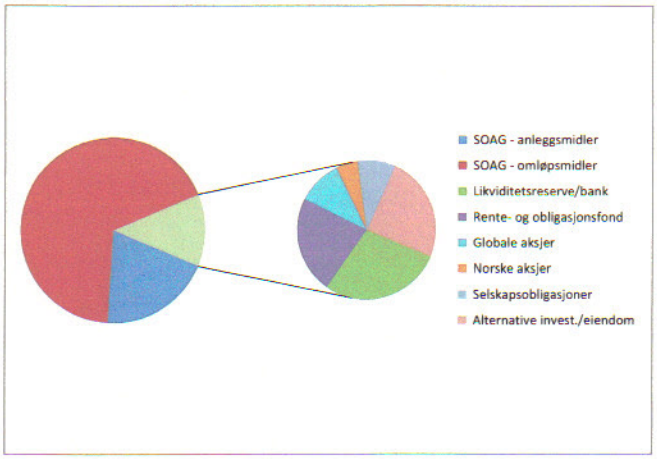

Stiftelsens finansportefølje (utenfor SOAG) pr. 31/12 2017 utgjør ca. 115 millioner, hvorav ca. 76,4 millioner er likvide plasseringer som kan fristilles på kort varsel:

- Bankinnskudd: 32,5 mill. (hvorav 25 mill. øremerket likviditetsreserve)
- Rente- og obligasjonsfond: 26 mill.
- Aksjefond: 17,9 mill.

Øvrige plasseringer, ca. 38,6 mill. er plassert i mer langsiktige instrumenter, men dette utgjør bare 4,2% av stiftelsens totale kapital.

Etter hvert som stiftelsens tilføres likvide midler i form av utbytter og eventuelle nye nedsalg, anser styret at man vil videreutvikle porteføljen med tilnærmet den strukturen stiftelsen har i dag. Det innebærer at 65-75 % investeres i ulike fond og likvide instrumenter, mens 25-35 % investeres i instrumenter som er mindre likvide, men som gir en løpende kontantstrøm, f.eks. eiendom og selskapsobligasjoner.

Opprettholde stabil utdelingsevne til gaveformål i størrelsesorden 8-10 millioner pr. år.

Styret har hatt som langsiktig mål å etablere et nivå for gavetildelinger på ca. 10 millioner i året, og dette målet er nådd i 2017. Stiftelsen har også etablert et gavefond på 50 millioner, noe som gjør at man har stor fleksibilitet og evne til å opprettholde et nivå på gavetildelinger selv i perioder med eventuelle svake/negative resultater. Styret er av den oppfatning at ambisjonsnivået for gaveutdelinger bør økes i takt med stiftelsens gode resultater og forventet utbyttenivå fremover.

Gavevirksomheten

Økning av totale tildelinger og videreutvikling av den proaktive gavevirksomheten

Oversikten under viser en oppsummering av stiftelsens gavepolitikk hvor gavevirksomheten er inndelt i 4 formålskategorier:

1. Tradisjonelle allmennyttige formål
2. Utvalgte fokusområder
3. Samfunnsinnovasjon/sosialt entreprenørskap
4. Stipendier, kompetansetiltak og møteplasser for innovasjon og nyskapning

Oversikt gavepolitikken

Formåls-kategori	Primær målgruppe	Prioriterte egenskaper	Mål og ønsket effekt	Andel av gavemidler
Tradisjonelle allmennyttige fomål	Frivillige lag og foreninger	Aktivitetsskapende prosjekter med varig verdi	Gode allmennyttige breddetilbud	20-40%
Direkte tildelinger til utvalgte fokusområder	Funksjons-hemmede og eldre	Aktivitetsskapende og inkluderende	Økt livskvalitet	10-20%
Prosjekter innen sosialt entreprenørskap	Risikoutsatt barn og ungdom	Forebygging, mestring og inkludering	Samfunns-deltakelse	20-30%
Kompetansetiltak, stipendier og møteplasser for nyetableringer	Gründere og studenter	Generelle tiltak som stimulerer til nyetableringer	Bærekraftige bedrifter og lokale arbeidsplasser	20-30%

Den søknadsbaserte gavevirksomheten er i hovedsak knyttet til tradisjonelle allmennyttige formål og utvalgte fokusgrupper, mens den proaktive gavevirksomheten har fokus på prosjekter innen sosialt entreprenørskap samt stipendier, kompetansetiltak og møteplasser for innovasjon og nyskapning.

Styret har i 2017 fulgt opp ambisjonen om å øke totale tildelinger og andelen proaktive tildelinger. Totalt er det tildelt kr. 9,45 millioner i 2017, hvorav 4,2 millioner til proaktive prosjekter. Totale tildelinger i 2017 har økt med 43 %, og tildelinger innen den proaktive gavevirksomheten har hatt en økning på 75 %.

	Tildelt beløp 2017	Økning fra 2016
Søknadsbaserte tildelinger	5 235 000	24,6 %
Proaktive tildelinger	4 210 000	75,4 %
Totale tildelinger	**9 445 000**	**43,2 %**

Nytt gavesystem

Høsten 2017 tok stiftelsen og SpareBank 1 Østfold Akershus i bruk et nytt felles gavesystem. Systemet er velprøvd og benyttes av flere hundre stiftelser i hele Norden. Løsningen består av to deler, en søknadsportal som er skreddersydd til stiftelsens behov, og en saksbehandlingsmodul.

Stiftelsen og banken ønsker å videreutvikle og forsterke samarbeidet om gavevirksomheten, og felles system gir mulighet for gjensidig informasjonsutveksling, og en samlet oversikt over den totale gavevirksomheten i stiftelse og bank. Systemet kan også benyttes for den proaktive gavevirksomheten ved at egne initierte prosjekter legges inn som «interne» søknader og behandles av styret. Sammen med stiftelsens nye navn, vil felles gavesystem profilere den samlede gavevirksomheten i stiftelse og bank på en enhetlig måte overfor gavesøkere og lokalsamfunnet.

Søknadsbaserte tildelinger 2017

Stiftelsen gjennomførte to ordinære tildelingsrunder også i 2017. Det ble mottatt totalt 94 søknader fordelt på de to rundene. Dette er en nedgang på 15 % fra 2016, og bekrefter trenden som stiftelsen har observert de siste 2-3 årene, med synkende antall søknader. Styret tildelte i alt kr. 5 235 000 fordelt på 36 gaver. Styret har i sine vurderinger og vedtak prioritert tiltak og prosjekter med stort nedslagsfelt og synlighet. Gavene er fordelt på alle områder (Akershus syd, Fredrikstad/Hvaler, Indre Østfold og Mosseregionen). Stiftelsen har også i 2017 hatt et tett samarbeid med SpareBank 1 Østfold Akershus knyttet til gavevirksomheten, og innspill fra bankens lokalområder er tatt med i styrets vurderinger. Videre har representanter fra banken deltatt i forbindelse med markeringer av gavetildelinger. Under vises en oversikt over alle søknadsbaserte tildelinger fordelt på hhv. vårens og høstens tildelingsrunder. Ytterligere informasjon og omtale av ulike gavetildelinger og markeringer finnes på stiftelsens hjemmeside www.osthusgaver.no

Tildelinger våren 2017

Gavemottaker	Gaveformål	Tildelt beløp
Akershus syd		
Foreningen Koggen	Friluftsliv og naturkunnskap	70 000
Norsk Folkehjelp Follo	Friluftsliv og naturkunnskap	100 000
Stiftelsen Soon Sjoskole	Annet	150 000
Ås Jeger og Fiskerforening	Annet	100 000
		420 000
Fredrikstad/Hvaler		
Begby Idrettslag	Nærmiljø, idrett og lek	130 000
Trosvik IF	Nærmiljø, idrett og lek	350 000
Norsk Animasjonsforum	Kunst og kultur	60 000
Fredrikstad 450 år	Kunst og kultur	100 000
Gamlebyen Festivaldrift As	Friluftsliv og naturkunnskap	100 000
		740 000
Indre Østfold		
Mysenelvas Venner	Friluftsliv og naturkunnskap	120 000
Mysen Skolekorps	Kunst og kultur	80 000
Edwin Ruuds Venner	Livskvalitet funksjonshemmede/eldre	90 000
		290 000
Mosseregionen		
Råde Idrettslag	Nærmiljø, idrett og lek	250 000
Eldreliv	Livskvalitet funksjonshemmede/eldre	80 000
Festivalen Sin	Kunst og kultur	100 000
DNT Vansjø (båt)	Friluftsliv og naturkunnskap	90 000
Fosseberget Vel	Nærmiljø, idrett og lek	150 000
Rygge Idrettslag turngruppe	Nærmiljø, idrett og lek	150 000
DNT Vansjø (gangbro)	Friluftsliv og naturkunnskap	100 000
Naturvernforbundet i Østfold (NiØ)	Friluftsliv og naturkunnskap	300 000
Moss Turnforening	Nærmiljø, idrett og lek	500 000
		1 720 000
Totalt		**3 170 000**

Tildelinger høsten 2017

Gavemottaker	Formål	Tildelt beløp
Akershus syd		
Oscarsborg Festnings Venner	Kulturminner og historie	150 000
Drøbak-Frogn Idrettslag	Nærmiljø, idrett og lek	200 000
Eik Ideverksted	Møteplasser for innovasjon og nyskap.	100 000
Såner Skolekorps	Kunst og kultur	100 000
		550 000
Fredrikstad/Hvaler		
Nettverk Etter Soning, Østfold Røde Kors	Annet	275 000
Fredrikstad Skiklubb	Nærmiljø, idrett og lek	150 000
Markerspace Fredrikstad	Møteplasser for innovasjon og nyskap.	115 000
		540 000
Indre Østfold		
Normisjon Reg. Østfold/Sjøglimt Leirsted	Annet	100 000
Trøgstad Musikkråd	Kunst og kultur	200 000
		300 000
Mosseregionen		
Moss Kajakklubb	Nærmiljø, idrett og lek	100 000
Klokkeklovnene	Livskvalitet for funksjonshemmede/eldre	75 000
Rygge Museum og Historielag	Kulturminner og historie	100 000
Moss BMX Klubb	Nærmiljø, idrett og lek	150 000
Festivalen Sin	Kunst og kultur	100 000
Moss Seilforening	Nærmiljø, idrett og lek	150 000
		675 000
Totalt		**2 065 000**

Proaktive tildelinger 2017

I tillegg til at stiftelsen i 2017 har videreført engasjementet med samarbeidspartnere og prosjekter som ble initiert i 2015 og 2016, ble det også etablert flere nye prosjekter. Oversikten under viser tildelinger i 2017 fordelt på videreføring av prosjekter og nye prosjekter/gavemottakere. I tillegg har stiftelsen et pågående engasjement med Ungt Entreprenørskap Østfold for perioden 2016-2018. Tildelingen (totalt kr. 1 mill.) ble gitt høsten 2015, og utbetales ved oppstarten av hvert år.

Proaktive tildelinger 2017

Gavemottaker	Prosjekt/tiltak	Tildelt beløp
Videreføring av prosjekter		
Trøgstad kommune	"Kjør for Livet"	90 000
Eidsberg Kommune	"Bravoleken/Se hele meg"	25 000
Reach for Change	"Catalyst" (2017)	700 000
Smart Innovation Norway	"Pangstart"	100 000
		915 000
Nye prosjekter/mottakere		
Moss kommune	"Moss, min by mitt ansvar"	375 000
Fontenehuset	Arbeidsinkludering	1 200 000
Blender	Utviklingsprogram	600 000
MFK Care	Gatelaget	100 000
Mulighetssriket Østfold	Ambassadørprogram	550 000
Drivhuset Østfold	Entreprenørprogram/work shops	240 000
Enebakk kommune	"Bravoleken/Se hele meg"	230 000
		3 295 000
Totalt		**4 210 000**

Nærmere beskrivelse av proaktive prosjekter

Stiftelsen har siden 2015 tildelt midler til ulike proaktive prosjekter. Figuren under viser en oversikt over «porteføljen» av proaktive prosjekter. De ulike tiltakene kan plasseres i henhold til alders- og utviklingstrinn målgruppen befinner seg (barnehage, grunnskole etc.) og hvilke egenskaper prosjektet har (forebyggende, inkluderende, involverende og stimulering til nyskapning).

	Barnehage	Grunnskole	Videregående	Utdanning	Arbeid
Forebygge/ tidlig innsats				FONTENEHUSET RYGGE	
Inkludere/ integrere				GATELAG MFK CARE	
Involvere/ utvikle				NMBU Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	Ambassadør-programmet: «På oppdrag for Østfold»
Skape/ etablere				ORKIDEHUSET	BLENDER PANGSTART

De fleste av prosjektene har en tidshorisont på 2-3 år, og for flere av dem er det allerede dokumentert ønskede effekter:

- «Se hele meg» i Eidsberg, og «Kjør for Livet» i Rakkestad/Trøgstad har gitt gode resultater i henhold til mål og intensjoner. På stiftelsens hjemmeside er det linker til filmer som dokumenterer positive erfaringer fra disse to prosjektene.
- Ungt Entreprenørskap kan vise til at 14 % flere elever velger «Økonomi og karrierevalg» som valgfag, og en betydelig økning i etablering av antall elev- og ungdomsbedrifter.
- «Catalysts» har gjennomført de to første mentorprogrammene for mindreårige flyktninger i Fredrikstad og Moss, og både ungdommene og mentorene har gitt svært gode tilbakemeldinger.
- Smart Innovation Norway har gjennomført «Pangstart» tre ganger, og kan vise til stor positiv utvikling for virksomhetene som har deltatt i programmet blant gjennom at flere av selskapene har fått tilgang til investorkapital.

De øvrige prosjektene er i en tidlig fase, og det er for tidlig å måle resultater og effekter, men oversikten under oppsummerer beskrivelse, mål og ønskede effekter for alle prosjektene inndelt etter prosjektegenskaper:

- Tidlig innsats og forebyggende tiltak.
- Tiltak for å inkludere sårbare grupper og fremme integrering.
- Initiativ som involverer og utvikler ungdom innen samfunnsinnovasjon og entreprenørskap.
- Støtte til kompetanseutvikling og møteplasser for nyskapning og etablering.

SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus – Oversikt proaktive prosjekter 2015-2017

Gavemottaker/Prosjekt	*Målgruppe*	*Beskrivelse*	*Mål og ønsket effekt*
Forebygge			
Eidsberg kommune «Se hele meg»	Barnehagebarn 0-3 år	Bravo-leken Aktiv utviklende lek med ord og bokstaver	Forebygge lese- og skrivevansker, redusere dysleksi
Rakkestad/Trøgstad «Kjør for Livet»	Ungdom 10-16 år	Aktivitetstilbud til sårbar ungdom	Mestring, sosial kompetanse og motvirke utenforskap
Inkludere/integrere			
Reach for Change "Catalysts"	Mindreårige flykninger	6 måneders mentor program	Raskere integrering, bedre selvfølelse og motivasjon til å fullføre skolegang
Fontenehuset - Arbeidsinkludering	Personer med mentale helseutfordringer	Arbeidsrettet rehabilitering	Tilbakeføring til utdanning/arbeid
MFK Care «Gatelaget»	Rusavhengige	Tilbud til felleskap og positiv aktivitet	Tilbakeføring til utdanning/arbeid
Involvere/utvikle			
Moss kommune «Moss min by mitt ansvar»	Ungdom 13-18 år	Utviklingsprogram, involvering av ungdom	Involvering i utvikling av visjon for ny kommune
Studenter NMBU Digital møteplass	Entreprenører og investorer	Utvikling av pilot	Koble entreprenører med kompetanse og kapital
Mulighetsriket Østfold «Ambassadørprogram»	Arbeidstakere 25-35 år	1 års utviklingsprogram	Utvikle kompetanse og kunnskap for å styrke Østfolds omdømme og attraktivitet
Skape/etablere			
Ungt Entreprenørskap – «Økonomi og karrierevalg»	Ungdomsskoler i Østfold - 10. trinn	Tilbud til alle ungdomskolelever – basis økonomi kompetanse	Bevisstgjøre interesse for karrierevalg og stimulere til entreprenørskap
Drivhuset Østfold Workshops for innovasjon	Studenter ved Høgskolen i Østfold	Kopler studenter med næringslivet for utvikling av forretningsideer	Entreprenørkompetanse og innovasjonserfaring
Blender Collective «StarCap»	Kreative næringer	6-måneder akselerator-program for forretningsutvikling	Kompetanse- og forretningsutvikling, tiltrekke investorkapital
Smart Innovation Norway «Pangstart»	Oppstarts-virksomheter	6-ukers intensivprogram for utvikling av forretningsideer	Kompetanse- og forretningsutvikling, tiltrekke investorkapital

Samfunns- og myndighetskontakt

Finanstilsynet er stiftelsens tilsynsmyndighet, og via daglig leder har det vært løpende kontakt med Finanstilsynet gjennom 2017 for avklaring av ulike problemstillinger samt rapportering om stiftelsens virksomhet. Stiftelsen er ikke skattepliktig, og sender hvert år et brev til Skatt Øst hvor man bekrefter at stiftelsens virksomhet er innenfor lovregler og retningslinjer som er gitt for skattefritak.

Styreleder og daglig leder har deltatt på ulike arrangementer i regi av finansnæringen og Sparebankforeningen, blant annet Finansnæringens dag, samling for sparebankstiftelser, og medlemsmøte i Sparebankforeningen.

Basert på stiftelsens engasjement i proaktiv gavevirksomhet, har stiftelsen deltatt på ulike konferanser og arrangementer.

Styrende organer

Stiftelsens øverste organ er generalforsamlingen som består av 16 medlemmer og 8 varamedlemmer. Medlemmene velges blant innskytere i SpareBank 1 Østfold Akershus med bostedsadresse i en kommune som tilhører et av følgende markedsområder i banken: Akershus syd, Fredrikstad/Hvaler, Indre Østfold og Mosseregionen.

Styret består av 3 kvinner og 2 menn.

3. Regnskapsmessig resultat

Stiftelsen fikk i 2017 et årsresultat på kr. 107,6 millioner. Dette er i hovedsak et resultat av positiv kursutvikling på egenkapitalbevisene (37,9 millioner) i SpareBank1 Østfold Akershus (SOAG), gevinst ved salg av egenkapitalbevis (39,8 millioner), og utbytte fra egenkapitalbevisene (36,9 millioner). I tillegg bidrar verdiøkning i ulike fond (3,1 millioner), og renteinntekter (1,5 millioner) til stiftelsens resultat.

Stiftelsens driftskostnader i 2017 var kr. 2,06 millioner, gavetildelinger utgjorde kr. 9,45 millioner, og annen finanskostnad kr. 0,15 millioner.

Etter emisjonen i SpareBank 1 Østfold Akershus desember 2017, utgjør vedtektsbestemt minimum eierandel på 15 % av SOAG, 1 858 284 egenkapitalbevis. Disse er klassifisert som finansielle anleggsmidler, og verdsatt til anskaffelseskost kr. 94,69 pr. egenkapitalbevis, tilsvarende kr. 175,9 millioner. Etter nedsalg og emisjon er 3 180 152 egenkapitalbevis (25,67 % eierandel i SOAG) klassifisert som markedsbaserte finansielle omløpsmidler. Disse egenkapitalbevisene er verdsatt til markedskurs pr. 31/12 2017 (187), tilsvarende kr. 610,6 millioner.

Stiftelsen har ingen langsiktig gjeld. Kortsiktig gjeld kr. 7,7 millioner, i all hovedsak avsetninger til gavetildelinger.

4. Rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og foretakets stilling

Etter styrets vurdering gir årsregnskapet et rettvisende bilde av eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. I samsvar med Regnskapsloven § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og at årsregnskapet således er avlagt basert på forutsetning om fortsatt drift.

5. Forslag til disponering av overskudd

Styret foreslår følgende disponering av overskudd kr. 107 581 903:

- Overført til Annen egenkapital kr. 107 581 903

6. Andre forhold

Det er i dag ingen personer ansatt i virksomheten, men det er inngått en oppdragsavtale med daglig leder.

Styret og daglig leder betrakter arbeidsmiljøet som tilfredsstillende. Det har ikke vært skader og ulykker i stiftelsen. Det har ikke vært ordinært sykefravær i 2017.

Stiftelsen har for tiden ingen pågående forsknings- og utviklingsaktiviteter.

Stiftelsen forurenser ikke det ytre miljø, og har ikke iverksatt tiltak på dette området.

7. Fremtidsutsikter

Stiftelsens inntekter er i sin helhet basert på finansinntekter. Utviklingen i finansmarkedene er derfor avgjørende for stiftelsens resultatutvikling og utdelingsevne. Styret har et langsiktig mål på 2 % inflasjonsjustert verdiøkning pr. år (etter gavetildelinger og drift). I perioden 2013-2017 Stiftelsen har opplevd en svært god verdiutvikling, langt over den langsiktige forventede avkastningen. Selv om de økonomiske utsiktene ved årsskiftet er positive, er det etter styrets vurdering ikke realistisk å forvente tilsvarende utvikling i årene fremover. Det er også sannsynlig at man i enkelte år vil oppleve negativ verdiutvikling. Ved inngangen til 2018, har man sett en av de lengste sammenhengende oppgangsperiodene i global økonomi noensinne, og risikoen for en korreksjon i finansmarkedene er betydelig. En markedskorreksjon vil kunne påvirke stiftelsens verdiutvikling negativt, både gjennom en potensiell svekkelse av kursen på SOAG og verdien av øvrige plasseringer.

Den videre utviklingen i global og norsk økonomi, vil være sentral for styrets vurderinger og beslutninger når det gjelder forvaltning av egenkapitalbevisene i SpareBank 1 Østfold Akershus (SOAG) samt forvaltning av stiftelsens øvrige kapital.

Stiftelsen har vedtektsfestet at minimum eierandel i SOAG skal være 15 %, og på lang sikt innebærer det en betydelig risiko å være bundet til å ha en stor andel av kapitalen plassert i ett verdipapir. Etter emisjonen i 2017, utgjør SOAG nå ca. 85 % av stiftelsens totale kapital samtidig som beredskap og likviditet er svekket. Over tid vil styret derfor ha fokus på å redusere eksponeringen i SOAG gjennom nye nedsalg, og bygge en mer diversifisert finansportefølje.

I et langsiktig perspektiv, vil også endringer og omstillinger i banknæringen være en viktig faktor knyttet til eierskapet i SpareBank 1 Østfold Akershus. Banknæringen er i rask endring, og det er stor usikkerhet til hvordan bankmarkedet vil se ut om 5-10 år:

- I 2018 blir det innført nye EU reguleringer (PSD2) som endrer rammevilkårene for konkurransen mellom banker, samtidig som det åpner opp for at nye aktører kan utfordre tradisjonelle bankers kjernevirksomhet.

- Det pågår en rivende teknologisk utvikling hvor stadig nye deler av bankvirksomheten digitaliseres. Dette endrer forutsetningene for bankenes driftsmodell og dialog med kundene, og krever en kontinuerlig tilpasning av bankenes virksomhet.

- Det norske sparebankmarkedet er fortsatt fragmentert, særlig på Østlandet, og etter en periode med relativt liten aktivitet i fusjoner og sammenslåinger, er det forventet at omfanget av strukturendringer vil øke i årene fremover. Nye regulatoriske krav og teknologisk utvikling, vil forsterke behovet for å etablere større og mer robuste enheter i møtet med det fremtidige konkurransebildet.

Moss, 12. mars 2018

I styret for SpareBank 1 Stiftelsen Østfold Akershus

Erling Harald Nord-Varhaug
Styreleder

Jofrid Trandem Myhre
Nestleder

Tor Melvold
Styremedlem

Tove Mangård
Styremedlem

Lise Heidi Pettersen
Styremedlem

Just Erik Næss
Daglig leder